

Rechten van verdachten

Vastgelegd in het wetboek van strafvordering

Wanneer je wordt opgepakt als verdachte van een misdrijf ben je in Nederland onschuldig tot het tegendeel bewezen is. Als verdachte heb je dan ook verschillende rechten. Deze rechten moeten ervoor zorgen dat het rechtsproces eerlijk verloopt en verdachten een menswaardige behandeling krijgen.

Om ervoor te zorgen dat de rechten van de burgers gerespecteerd worden zijn er grondrechten. Deze grondrechten beschermen de burger tegen een te opdringerige overheid.

Verdachten

Mensen die verdacht worden van het plegen van een crimineel feit worden door het Openbaar Ministerie vervolgd. Maar verdacht zijn betekent nog niet dat je schuldig bent. Het Openbaar Ministerie moet zich bij het vervolgen van verdachte personen dan ook houden aan vastgelegde procedures en wetten. In het wetboek van strafvordering staan de rechten van een verdachte omschreven.

Spanningsveld

In praktijk kan er spanning ontstaan tussen enerzijds de rechten van een verdacht persoon en anderzijds de veiligheid van burgers. Het Openbaar Ministerie en de opsporingsdiensten worden constant geconfronteerd met dit spanningsveld. Zij moeten de veiligheid van de burgers garanderen en criminaliteit en terrorisme bestrijden. Tegelijkertijd moeten zij rekening houden met de rechten en veiligheid van verdachten.

Minimumgrenzen

Om dit in goed banen te leiden kent de rechtsstaat 3 minimumgrenzen:

1. Iedere burger heeft recht op een menselijke behandeling.
2. Iedereen wordt voor onschuldig gehouden, totdat zijn schuld door de rechter bewezen is geacht. Dit heet de onschuldpresumptie.
3. Iedere verdachte heeft recht op een eerlijk proces.

De straf

De rechten van verdachten tijdens de vervolging zijn verder uitgewerkt in het wetboek van strafvordering. De belangrijkste rechten van verdachten:

- het zwijgrecht, het recht om geen antwoord te geven op vragen;
- bijstand van een raadsman (advocaat);
- vrij en vertrouwelijk verkeer met de raadsman;
- inzage in de processtukken;
- een eerlijk verhoor waarbij geen emotionele of fysieke dwang is uitgeoefend.

Wanneer het strafproces volgens alle regels en wetten is doorlopen is het aan de onafhankelijke rechter om uit te maken of de verdachte schuldig is. De rechter bepaalt ook de hoogte van de straf.